

Inspectie van het Onderwijs
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

KWALITEITSONDERZOEK IN HET KADER VAN DE STAAT VAN HET ONDERWIJS 2016/2017

Huygens College
VMBOB
VMBOK

<concept>

Plaats : Amsterdam
BRIN nummer : 21ET|04
BRIN nummer : 21ET|04|VMBOB
BRIN nummer : 21ET|04|VMBOK
Onderzoeksnummer : 291179
Datum onderzoek : 24 november 2016
Datum vaststelling :

1. INLEIDING

De Inspectie van het Onderwijs heeft op 24 november 2016 een onderzoek uitgevoerd op het Huygens College, afdelingen vmbo basisberoepsgerichte leerweg (vmbo-b) en vmbo kaderberoepsgerichte leerweg (vmbo-k), om een oordeel te kunnen uitspreken over de kwaliteit van het onderwijs op deze afdelingen. Daarmee geldt dit onderzoek ook als het bezoek dat de inspectie op alle scholen voor voortgezet onderwijs ten minste eens in de vier jaar aflegt.

Aanleiding

De aanleiding voor dit onderzoek is het volgende.

De afdelingen vmbo-b en vmbo-k van het Huygens College zijn betrokken in het jaarlijkse steekproefonderzoek voor De Staat van het Onderwijs 2016/2017. Dit onderzoek leidt tot een kwaliteitsprofiel en een bepaling van het toezichtarrangement. Ook gebruiken we dit onderzoek om informatie te verzamelen over het thema opbrengstgericht werken waarover we in De Staat van het Onderwijs 2016/2017 zullen rapporteren.

Het Huygens College is een kleinschalige school voor vmbo-onderwijs in het centrum van Amsterdam. Naast de onderzochte vmbo-basis en vmbo-kader afdelingen heeft de school ook nog een afdeling vmbo theoretische leerweg. In totaal heeft de school ruim 400 leerlingen.

Onderzoeksopzet

Voor het onderzoek is een selectie gemaakt van indicatoren uit het Toezichtkader voortgezet onderwijs 2013. Het betreft indicatoren van het zogenoemde kernkader. Deze indicatoren gebruiken we ook om een beeld te krijgen van het opbrengstgericht werken op de school.

Het onderzoek bestond uit de volgende activiteiten:

- Wij hebben relevante documenten van en over de school geanalyseerd.
- Schoolbezoek, waarbij wij in een aantal lessen de onderwijspraktijk hebben geobserveerd.
- Wij hebben gesprekken gevoerd met leerlingen, docenten, mentoren, vaksectievoorzitters, de ondersteuningscoördinator en het management.
- Aan het eind van het schoolbezoek heeft de inspectie de bevindingen uit het onderzoek besproken met de directie.

Opbouw rapport

In hoofdstuk 2 staat de conclusie van het onderzoek waaronder het vervolgtoezicht. In hoofdstuk 3 beschrijven we de bevindingen uit het onderzoek in de vorm van een kwaliteitsprofiel. Dit wordt gevolgd door een paragraaf waarin het oordeel van de inspectie wordt toegelicht en de schoolontwikkeling in samenhang wordt beschreven.

2. CONCLUSIE EN TOEZICHTARRANGEMENT

Een kwaliteitsonderzoek zoals wij op het Huygens College, afdelingen vmbo-b en vmbo-k hebben uitgevoerd, leidt tot een toezichtarrangement voor kwaliteit en/of voor naleving. Een arrangement kan *basistoezicht* inhouden of juist *aangepast* toezicht. In het eerste geval (bij basistoezicht) vinden wij de kwaliteit van voldoende niveau en is het daarom niet nodig om de school onder intensief toezicht te plaatsen. Als er echter te veel tekortkomingen zijn geconstateerd, wordt conform beslisregels geoordeeld dat de kwaliteit onvoldoende is en stellen we een aangepast arrangement vast voor zwakke of voor zeer zwakke kwaliteit en/of voor naleving.

Onze conclusie voor het Huygens College, afdelingen vmbo-b en vmbo-k is als volgt.

Op basis van het onderzoek kennen wij aan het Huygens College, afdelingen vmbo-b en vmbo-k het basisarrangement toe omdat zowel de onderwijsresultaten als de kwaliteit van het onderwijsproces op de afdelingen van voldoende niveau zijn. Dit betekent dat wij op dit moment geen reden hebben om het toezicht te intensiveren.

3. BEVINDINGEN

In dit hoofdstuk leest u de bevindingen uit ons onderzoek op basis waarvan we tot onze conclusie over de kwaliteit zijn gekomen. Eerst geven we een samenvattend algemeen beeld over de kwaliteit van het onderwijs op het Huygens College, afdelingen vmbo-b en vmbo-k. Daarna volgt het kwaliteitsprofiel waarin de oordelen op de indicatoren staan. Vervolgens lichten we die oordelen in onderlinge samenhang toe.

3.1 Algemeen beeld

De kwaliteit van het onderwijs op de afdelingen vmbo-b en vmbo-k van het Huygens College is voldoende. We hebben zowel de onderwijsresultaten, het onderwijsproces als de kwaliteitszorg als voldoende beoordeeld.

De leerresultaten in beide afdelingen zijn stabiel en voldoende. De school wil leerlingen kansen geven en slaagt daar ook in, mede dankzij een sterk persoonlijk mentoraat en een goede begeleidingsstructuur. De lessen zijn gestructureerd en er heerst over het algemeen een plezierig leerklimaat. De school werkt opbrengstgericht waarbij leerlingen gestimuleerd worden het beste uit zichzelf te halen.

De school zet professionele instrumenten in om de leerresultaten en de kwaliteit van de zorg en de lessen verder te verbeteren. De school is kortom 'in control' en continu op zoek naar mogelijkheden voor verbetering. Voor de komende periode wil de school werken aan het verder verdiepen van differentiatie in de lessen.

3.2 Kwaliteits- en nalevingsprofiel

In onderstaande tabel staan de indicatoren die in dit onderzoek zijn betrokken en de oordelen hierover. De nummering in de tabellen verwijst naar het volledige waarderingskader voortgezet onderwijs. Het volledige kader kunt u op de website van de inspectie bekijken en downloaden.

De oordelen zijn weergegeven in de vorm van een score. De score geeft aan in welke mate de betreffende indicator gerealiseerd is.

Legenda voor indicatoren van de opbrengsten:

1. onder de norm
2. boven de norm
3. niet te beoordelen

Legenda voor andere indicatoren:

1. slecht
2. onvoldoende
3. voldoende
4. goed

21ET|04|VMBOB - VMBOB

De onderwijsresultaten liggen op het niveau dat op grond van de kenmerken van de leerlingenpopulatie verwacht mag worden		1	2	3
R.1	Positie in leerjaar 3 ten opzichte van het advies van de basisschool. (onderwijspositie t.o.v. advies po)		•	
R.2	Percentage onvertraagde studievoortgang in leerjaar 1 en 2. (onderbouwsnelheid)		•	
R.3_B	Percentage onvertraagde studievoortgang vanaf leerjaar 3 (bovenbouwsucces) voor de afdeling vmbo-b.		•	
EX_B	Gemiddeld cijfer Centraal Examen van alle vakken (examencijfers) voor de afdeling vmbo-b.		•	

De leerlingen krijgen voldoende tijd om zich het leerstofaanbod eigen te maken		1	2	3	4
4.3	De leerlingen maken efficiënt gebruik van de onderwijstijd.			•	

Het didactisch handelen van leraren stelt leerlingen in staat tot leren en ontwikkeling		1	2	3	4
7.1	De onderwijsactiviteit heeft een doelgerichte opbouw.			•	
7.2	De leraar geeft een begrijpelijke uitleg.			•	
7.3	De leerlingen zijn actief betrokken.			•	
7.4	De leerlingen krijgen effectieve feedback op hun leerproces.			•	

De school biedt effectief aanvullend onderwijs en ondersteuning aan leerlingen die dat nodig hebben. (basisondersteuning)		1	2	3	4
9.1	De school volgt systematisch de vorderingen van de leerlingen aan de hand van genormeerde toetsen.		•		
9.2	De school bepaalt wat de onderwijs- en ondersteuningsbehoefte is van individuele of groepen leerlingen.				•
9.4	De school voert de ondersteuning planmatig uit.			•	

De school bewaakt de kwaliteit van haar opbrengsten		1	2	3	4
12.1	De school evalueert systematisch de opbrengsten.				•

De school bewaakt de kwaliteit van haar opbrengsten		1	2	3	4
12.2	De school werkt doelgericht aan de kwaliteit van de opbrengsten.			•	

De school bewaakt de kwaliteit van het onderwijsproces		1	2	3	4
13.1	De school evalueert systematisch het onderwijsproces.			•	
13.2	De school werkt doelgericht aan de verbetering van het onderwijsproces.			•	
13.3	De school borgt de kwaliteit van het onderwijsproces.			•	

21ET|04|VMBOK - VMBOK

De onderwijsresultaten liggen op het niveau dat op grond van de kenmerken van de leerlingenpopulatie verwacht mag worden		1	2	3
R.1	Positie in leerjaar 3 ten opzichte van het advies van de basisschool. (onderwijspositie t.o.v. advies po)		•	
R.2	Percentage onvertraagde studievoortgang in leerjaar 1 en 2. (onderbouwsnelheid)		•	
R.3_K	Percentage onvertraagde studievoortgang vanaf leerjaar 3 (bovenbouwsucces) voor de afdeling vmbo-k		•	
EX_K	Gemiddeld cijfer Centraal Examen van alle vakken (examencijfers) voor de afdeling vmbo-k.		•	

De leerlingen krijgen voldoende tijd om zich het leerstofaanbod eigen te maken		1	2	3	4
4.3	De leerlingen maken efficiënt gebruik van de onderwijstijd.			•	

Het didactisch handelen van leraren stelt leerlingen in staat tot leren en ontwikkeling		1	2	3	4
7.1	De onderwijsactiviteit heeft een doelgerichte opbouw.			•	
7.2	De leraar geeft een begrijpelijke uitleg.			•	
7.3	De leerlingen zijn actief betrokken.			•	
7.4	De leerlingen krijgen effectieve feedback op hun leerproces.			•	

De school biedt effectief aanvullend onderwijs en ondersteuning aan leerlingen die dat nodig hebben. (basisondersteuning)		1	2	3	4
9.1	De school volgt systematisch de vorderingen van de leerlingen aan de hand van genormeerde toetsen.		•		
9.2	De school bepaalt wat de onderwijs- en ondersteuningsbehoefte is van individuele of groepen leerlingen.				•

De school biedt effectief aanvullend onderwijs en ondersteuning aan leerlingen die dat nodig hebben. (basisondersteuning)		1	2	3	4
9.3	De school heeft doelen gesteld die erop gericht zijn om achterstanden te bestrijden.			•	
9.4	De school voert de ondersteuning planmatig uit.			•	

De school bewaakt de kwaliteit van haar opbrengsten		1	2	3	4
12.1	De school evalueert systematisch de opbrengsten.				•
12.2	De school werkt doelgericht aan de kwaliteit van de opbrengsten.			•	

De school bewaakt de kwaliteit van het onderwijsproces		1	2	3	4
13.1	De school evalueert systematisch het onderwijsproces.			•	
13.2	De school werkt doelgericht aan de verbetering van het onderwijsproces.			•	
13.3	De school borgt de kwaliteit van het onderwijsproces.			•	

3.3 Toelichting bij kwaliteitsprofiel

Het bovenstaande algemene beeld en kwaliteitsprofiel lichten we hieronder toe. Daarbij komen achtereenvolgens de volgende onderdelen aan bod: onderwijsresultaten, onderwijsproces (de lessen en de begeleiding en ondersteuning) en kwaliteitszorg.

Onderwijsresultaten

De onderwijsresultaten van de afdelingen vmbo-b en vmbo-k van het Huygens College zijn voldoende. Het Huygens College wil haar leerlingen de kans geven op een hoger schoolniveau terecht te komen dan het advies van de basisschool (opstromen). Voor een aanzienlijk deel van de leerlingen slaagt de school in die opzet: indicator R1 ligt ruim boven de norm. Ook indicator R2 laat een positief resultaat zien: in de onderbouw blijven relatief weinig leerlingen zitten. Ook de bovenbouwindicatoren geven - op beide afdelingen - een gunstig beeld van de resultaten. Zittenblijven en afstroom naar een lager niveau komen weinig voor. Ten slotte behalen beide afdelingen hoge gemiddelde eindexamencijfers.

Een sterke begeleidingsstructuur met daarin centraal het persoonlijke mentoraat verklaart in belangrijke mate deze positieve resultaten. Daarnaast is er op alle niveaus sprake van een opbrengstgericht werkwijze. De vaksecties en de docenten bespreken systematisch de resultaten en deze vormen input voor de vakwerkplannen, de toetsen en de lessen.

Onderwijsproces: de lessen

Het onderwijsproces binnen de afdelingen vmbo-b en vmbo-k van het Huygens College is voldoende. Veel docenten maken aan het begin van de les duidelijk welke onderwerpen behandeld gaan worden en welke activiteiten in die les verwacht mogen worden. Een dergelijke structuur geeft duidelijkheid en rust en zorgt dat leerlingen efficiënter leren. Docenten leggen de stof begrijpelijk uit, in prettige interactie met de leerlingen. Leerlingen zijn, mede daardoor, over het algemeen actief met de lessen bezig. Het merendeel van de lessen verloopt rustig en gestructureerd. Op dit moment is er nog weinig sprake van differentiatie in de lessen.

Onderwijsproces: ondersteuning en begeleiding

Centraal in de begeleiding en ondersteuning staat de mentor. Het mentoraat wordt door leerlingen en ouders zeer gewaardeerd, zo blijkt uit enquêtes en het gesprek met de leerlingen. Leerlingen kiezen zelf een mentor. De mentoren die wij spraken, weten wat zij moeten doen en voelen zich op een professionele wijze betrokken bij de leerlingen. Mede daardoor is er sprake van een goede vertrouwensbasis.

Een sterk punt in de ondersteuning is ook de grondige wijze waarop de school de onderwijsbehoeften van de leerlingen in beeld brengt. Naast gegevens van de basisschool, signaleringstoetsen en diagnostische instrumenten gebruikt de school hiervoor systematisch observatiegegevens. Op basis van de verzamelde gegevens zorgen de docenten voor een passend aanbod, onder meer door middel van steunlessen en remedial teaching. De school zou de ondersteuning en begeleiding nog sterker kunnen maken als ze behalve de taalontwikkeling van de leerlingen, ook de ontwikkeling bij wiskunde en Engels zou volgen met genormeerde toetsen. Genormeerde toetsen bieden objectieve informatie naast schooltoetsen en observatiegegevens.

Kwaliteitszorg

De kwaliteitszorg van het Huygens College is van voldoende kwaliteit en op een enkel onderdeel zelfs goed.

De school evalueert de onderwijsresultaten en werkt doelgericht aan de verbetering ervan. De schoolleiding maakt structureel analyses van de onderwijsresultaten. Deze analyses bespreekt de schoolleiding met docenten en vaksecties, zij komen gezamenlijk tot conclusies over de resultaten. Op dat moment wordt bekeken welke acties nodig zijn om de resultaten eventueel te verbeteren. Vanwege deze grondige en sluitende systematiek hebben wij de evaluatie van de onderwijsresultaten als goed beoordeeld.

De schoolleiding evalueert, verbetert en borgt ook de kwaliteit van het onderwijsproces in voldoende mate. De schoolleiding bezoekt lessen en beoordeelt de docenten op basis van lesbezoeken en de onderwijsresultaten van de leerlingen aan wie de docent les aan geeft. Daarnaast worden leerlingen en ouders via enquêtes om hun mening gevraagd over het onderwijs. Er worden ook enquêtes gehouden onder de leerlingen om hun mening over specifieke docenten te geven. In de vaksecties wordt gewerkt aan verdere schoolontwikkeling, bijvoorbeeld aan het vormgeven van differentiatie in de lessen. Schoolleiding en docenten tonen zich sterk gemotiveerd in het verbeteren van de onderwijskwaliteit.